

[illegible]

[illegible]

[illegible]

kendisiyle ilgisi olan kısmından ziyade ümmetiyle ilgili olan kısmdır. İstikamet, eğriğin zıddı demek olup inançta, amelde, sözde ve davranışlarda bulunması gerekli bir özelliştir. Diğer bir deyişle Müslümanın kalbiyle, sözüyile ve fiiliyle istikamet üzere olmasıdır. İstikametın temeli iman ve takvadır; takvanın yeri ise kalptir. Bu itibarla istikamet kalpte ki iman duygusuyla organlardaki davranışların uygunluğudur. Kalbin istikameti; Rabbin tanıması, yüceltmesi, sevmesi demektir. Rabbin iradesine bütün benliğiyle yönelmesidir. İnanaçta istikamet, ihlas ve içtenlikle İslam’ın inanç ve esaslarının tümüne inanmak ve asla şüpheyeye düşmemektir. Amelde istikamet; dürüst bir yaşam sürme, sünnet-i seniyyeye göre yaşamdır. Bu aynı zamanda davranışlardaki istikameti, dosdoğru ve dürüst olmayı ifade eder. Sözde istikamet; yalan söylememek, iftira atmamak, yalan yere şahitlik yapmamak, su-i zanda bulunmamak ve doğru sözliü olmak demektir. Nitekim Peygamber Efendimize (s.a.s.) &lquo;Hakkımızda en çok endişe ettiğiniz şey nedir?&rquo; diye sorulduğunda, Peygamber dilini tutarak &lquo;Bu!&rquo; buyurmuştur. (Tirmizi, Zühd 61; İbn Mace, Fiten, 12.) Böyalece istikamet yolunda en çok dikkat edilmesi gereken organın dil olduğunu işaret etmiştir. Yalan konuşmak münafıklık alametlerindendir Verilen sözü yerine getirmek ve dürüst olmak Allah’ın emri, Müslümanlığın alameti, insanlığın gerekçesidir. Vaadinden cayan ve sözleri yalan olan kimse Allah’a asi olur, Müslümanlığına gölgel düşürür, insanlığına ihanet etmiş olur ve münafıklar grubuna girer. Ahirette münafıklarla birlikte azap görür. Söz ve davranışlarıyla ümmeti için &lquo;en güzel örnek&rquo; olan Sevgili Peygamberimiz, kendisi yalandan uzak durduğu gibi, müminlere de yalan söylemeyi yasaklamış, yanında birisi yalan söylesse o kişinin hemen tövbe edip günahından arınmasını istemiştir. Çünkü Hz. Peygamber, yalan söyleyen kişinin münafıklığın ümç alâmetinden birini taşıdığını haber vermektedir. عَنْ أَبِىهُرَيْرَةَأَنَّرَسُولَاللَّهِ صلىالله عليهوسلمقَالَآيَةُالْمُنَافِقِثَلاَثٌإِذَاحَدَّثَكَذَبَ،وَإِذَاوَعَد.َأَخْلَفَ،وَإِذَااؤْتُمِنَخَانََةاؤْتُمِنَخَانََةاؤْتُمِنَ

Söz söylediği zaman yalan

söyler, vaad ettiği vakit Sözünde durmaz, kendisine bir Şey emanet edildiği zaman hıyanet eder.” (Buhârî, Edeb, 69.) O halde bir Müslümanda, saydığımız bu üç özellik bulunmamalıdır. Şayet bunlardan biri veya ikisi varsa derhal bu kötü alışkanlıkları terletmeli. Kur’an-ı Kerim’de yalanla nifak birlikte zikredilir. Münafıklığın en büyük sermayesi yalandır. Dillerindeki yalanın içlerindeki insaniyet özünü çürüttüğüne dikkat çekilir. Bu yönüyle yalan, Őuur ve idrak melekesini körelten bir zehirdir. Doğruluk kişiyi cennete götürür Rasûlüllah (sav) doğruluk üzerine olan kimseler için ise doğruluğun iyi bir kul olmaya, iyi kulluğun da kişiyi cennete götüreceğinden hareketle müminleri Őu sözlerle doğruluğa teŐvik etmiştir: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمْ) : “عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ، فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِى إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِى إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدِّيقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِى

إِلَى
الْفُجُورِ،
وَإِنَّ
الْفُجُورَ
يَهْدِى
إِلَى
النَّارِ،
وَمَا
يَزَالُ
الرَّجُلُ
يَكْذِبُ
وَيَتَحَرَّ
09; الْكَذِبَ
حَتَّى
يُكْتَبَ
عِنْدَ
اللَّهِ
كَذَّابًا.” Abdullah (b.
Mesûd) tarafından nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:
“Doğruluğa ayrılmayın. Çnkü doğruluk (insanı) iyiliğe, iyilik de cennete
götürür. Kişi devamlı doğru söyler ve doğruluğa ayrılmazsa Allah katında
"doğru/siddîk" olarak tescillenir. Yalandan sakının! Çnkü yalan (insanı)
kötülüge, kötülük de cehennem götürür. Kişi
devamlı yalan söyler, yalan peşinde koşarsa Allah katında "yalancı/kezzâb" olarak
tescillenir.” (Buhari, Edeb, 69) İstikamet Müslümanın en belirgin özelliği,
değişmez vasfı olmalıdır Yaptığımız ibadetler yaşantımıza etki etmeli İçinde bulunduğumuz
Ramazan ayı, bizlere birçok ahlaki güzellikleri kazandırmalıdır. Bu ilkelerin başında
doğruluk gelmelidir. Yalan söylemek ise yapılan ibadetlerin şuuru tam olarak
varılmadığını gösterir. Bu şekilde günük hayatında yalan söyleyenler,
yaptıkları ibadetleri de âdetâ tehlikeye atmaktadır. Oruç tutmaktayız. Oruç
imsak demektir, yani tutmak demektir. Nasıl ki, yemeği içmeyi terk ediyorsak, ,
Müslümana yakışmayan kötü davranışları da terk etmeliyiz. Oruç ile
yalan asla bir araya gelmemelidir. Sevgili Peygamberimiz bir hadislerinde şöyle
buyurmaktadır. عَنْ أَبِى
هُرَيْرَةَ - رضى الله
عنه - قَالَ
قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ صلى
الله عليه
وسلم - مَنْ
لَمْ يَدَعْ
قَوْلَ
الزُّورِ
وَالْعَمَلَ
بِهِ
فَلَيْسَ

لِلَّهِ
حَاجَةٌ فِى
أَنْ يَدَعَ
طَعَامَهُ
وَشَرَابَهُق
p; “Kim yalan konuşmayı ve yalan-dolanla iş yapmayı terk etmezse, Allah o kimsenin yemesini, içmesini bırakmasına ihtiyacı yoktur. (Buhârî, Savm, 8. قİbn-i Mace, Siyam 29.) buyurarak ahlaka dâimleşmeyen, hayata değer katmayan, kişiyi köleliklerden alıkoymayan ibadetlerin sahibine faydası olmayacağını belirtmektedir. Oysa başta namaz ve oruç gibi ibadetlerimiz, bizleri daha iyi bir kul olmaya sevk etmelidir. Şayet bu ibadetleri yaptığımız halde halen kölelik alışkanlıklarımızı terk edemiyorsak, demek ki ibadetlerimizi şuurlu bir şekilde yapamıyoruz. Bize dâimleşen ibadetlerimizi hayatımıza yansıtmaktır. Doğruluk; sâadete uygunluğunu ifade eder. Doğruluk; kişinin karakterinin dışı vurumu, dindarlığının hayata yansımasıdır. قİslam dininin temeli doğruluk قzere bina edilmiştir. Kalpte doğruluk, sâade doğruluk, iş hayatında doğruluk ve ticari hayatta doğruluk Mâslûmanın olmazsa olmazlarındandır. İmam Caferi Sadık قyle buyurmaktadır: "Kişinin namaz kılıp oruç tuttuğuna aldanmayın. قnamaz ve oruç onun içine bir alışkanlık haline gelmiş olabilir. İnsanları doğru söylemeleri ve emaneti eda etmeleriyle tanıyın." Ahlaki ilkeler ibadetlerin tamamlayıcısıdır. İmanın kemale ermesine vesilesidir. Ahlaken olgunluğa ulaşmanın yolu ise İslam Dininin koymuş olduğu ilkelere uymaktır. Ahlaki ilkelerden olan ve kişiye nimetlerin en güzeli kazandıran doğruluk ise hâdis bir zaman terk etmeyeceğimiz bir davranış şeklidir. قocuklarımıza asla yalan konuşmamalıyız Allah Resulü, (sav) insanları yalandan ve ona gâlebilecek her türlü davranıştan sakındırmıştır. Şaka yoluyla olsa dahi yalan söylemesine mâsaade etmemiştir. Nitekim bir defasında Resulullah (sav), bir annenin قocuğunu قağırıp, “Gel sana bir şey vereceğim.” dediğini işitince kadına, قOna ne vereceksin?” قdiye sormuş, “Kuru hurma.” cevabını alınca da قyle buyurmuştur: قDikkatli ol, ona bir şey vermemiş olsaydın, bu senin içine bir yalan olarak yazılacaktı.” ق(Ebu Davut, 80.) buyurmuştur. Peygamber Efendimiz bu konuda başka bir hadisinde قyle buyurmaktadır; “Dikkat edin! Yalancılıktan kaçının. قister ciddi olsun, isterse şaka yollu olsun yalan söylemek Mâslûman'a yakışmaz. Sakın kimse yerine getirmeyeceği bir şeyi kölelik yaştaki قocuğuna (bile) vaat etmesin (bu davranış da yalancılığa girer).” (İbn Mâcî, Sقnet, 7.) قzellikle قocuklarımızın yanında doğru davranışlar sergilemeliyiz, doğru söylemler söylemememiz telafisi mümkün olmayan hataları beraberinde getirecektir. Mesela evde beraber otururken telefon geldiğinde baba, telefona bakan قocuğuna “babam evde yok de” diye söylemlerde bulunursa ya da kapıdan gâlebilmek istemediği bir kimse olup da evde yok dedirtirse işte o zaman قocuklarımıza kölelik قnek olmuş oluruz. قocuklarımızı kendimiz yalan söylemeye alıştırmış oluruz. قocuklarımız da yalan söylemenin normal bir şey olduğunu dâimşünerek yalan konuşmaya alışırlar. Bu yalana başvurmalarının altında yatan temel sebep ailelerinden almış oldukları yanlış eğitimidir. قocuklar tertemiz birer varlıklardır. Bizler onları şekillendirmekteyiz. Bu sebeple onların yanında doğru davranışlar ve doğru söylemler sergilemeliyiz. Şaka da olsa yalan konuşmamalıyız Peygamber Efendimiz (s.a.s) mâslûmanların her daim doğruluk قzere olmalarını tavsiye etmiş, Şaka dahi olsa yalan söylemekten sakındırmıştır. Bu

konuda bir hadisi şerifte şöyle buyurmaktadır; وعن
أبي أُمَامَة
الباهِليِّ
رضي اللَّه
عنه قالقال
رسول اللَّه
صَلّى اللهُ
عَلَيْهِ
وسَلَّممأ&
َنا زَعِيمٌ
ببَيتٍ في
وَسَطِ
الجنَّةِ
لِمَنْ
تَرَكَ
الكَذِبَ ،
وإِن كَانَ
مازِحاً ،م Şakadan bile olsa
yalan söylemeyi terk eden kimseye cennetin ortasında bir köşk verileceğine
kefilim.” (Ebu Davud, Edeb, 7.) buyurarak yalnız yalandan değil, yalana
gömlerecek her türlü davranıştan uzak durmamızı istemekte ve yalan
söyleyenlere cennetin müfakat olarak verileceğini bildirmektedir. Peygamber
Efendimiz doğru söylemek konusunda o kadar titizdir ki,“İnsanları
gömlerimek için yalan söyleyen kimselere yazıklar olsun.”(Ebu
Davud,80.) buyurarak yalan söylemekten sakındırmış, ayrıca; “şaka yaparak da
olsa bir insanın yalanı terk etmediği söyleme tam anlamıyla mümkün;
olamayacağını” (İbn Hanbel, II, 353.) haber vermiştir. Müminin kalbi imanın ve
doğruluğun merkezi olmalı Bir mümin hoşlanılmayan bazı özelliklere sahip olabilir,
olaylar karşısında korkak tavırlar sergileyebilir ama yalancı olması asla kabul edilemez.
Ç müminin kalbi, imanın ve doğruluğun merkezi olmalıdır. Nasıl ki
kafirın yüvalandığı bir kalpte iman, hıyanetin kök saldığı bir kalpte emanet
bulunmazsa, yalanın kararttığı bir kalpte de doğruluk barınamaz. Zira Hz. Peygamber efendimiz bu
konuda şöyle buyurmuştur; عَنْ
أَبِي
هُرَيْرَةَ،
أنَّ رَسُولَ
اللَّهِمصَل¡
َّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَ
سَلَّمْ)قَا
َ:لاَ
يَجْتَمِعُ
الْإِيمَانُ
وَالْكُفْرُ
فِي قَلْبِ
امْرِئٍ،
وَلَا
يَجْتَمِعُ

الصِّدْقُ
وَالْكَذِبُ
جَمِيعًا،
وَلَا
تَجْتَمِعُ
الْخِيَانَةُ
وَالْأَمَانَةُ جَمِيعًا.”
Ebû Hüreyre’den nakledildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur: “Bir kişinin kalbinde aynı anda iman ile küfür, doğruluk ile yalancılık, hıyanet ile emanet bir arada bulunmaz. (İbn Hanbel, II, 349) buyurmuştur. Her duyduğumuzu başkasına aktarmamalıyız İnsanın söz ve davranışlarında doğruluğu esas alıp yalandan kaçınması hem dinî/ahlâkî hem de dünyevî açıdan gereklidir. Fert ve toplumun sağlıklı bir hayata sahip olması için insani ilişkiler dürüstlük üzere bina edilmelidir. Zira bir toplumda yalan, dedikoduya, dedikodu da insanların birbirine karşı nefret beslemesine, nihayetinde düşmanlığa yol açar. Yalan, insan fitratına aykırıdır ki mümin yalan söylerse kalben rahatsız olur. insan konuştuğu zaman dikkatli davranmalı, her düşündüğünü ve duyduğunu dile getirmede acele etmemelidir. Aksi hâide buna yalanın karışma ihtimali çok yüksektir. Allah Resulü (sav) insanları bu duruma düşmekten şu sözleri ile uyarmaktadır: عَنْأَبِى
هُرَيْرَةَأَنَّ
النَّبِيَّصَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمْ) قَالَ: “كَفَى
بِالْمَرْءِإِثْمًا أَنْيُحَدِّثَ
بِكُلِّ مَاسَمِعَ.” “Her duyduğunu söylemesi kişiye yalan olarak yeterli” (وEbû Dâvûd, Edeb, 80). Yalan konuşmak büyük günahlardandır Yüce Rabbimiz yalan konuşmayı, putlarla birlikte zikrederek yalan konuşmanın ne denli bir büyük günah olduğuna dikkat çekmiştir. Ayette Yüce Rabbimiz;
فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَمِنَ
الْأَوْثَانِ
وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ
الزُّورِ “Artık putlara tapma

pisliğinden kaçının, yalan sözden kaçının”. (Hac,22/30) buyurmaktadır. Sevgili Peygamberimiz de büyük günahların en ağırını sayarken Kur’anın da putlarla birlikte zikrederek menettiği yalan söylemeyi, Allah’a şirk koşmaya denk tutarak, yalan söylemeyi yasaklamıştır;

عَبْدِ
الرَّحْمَنِ
بْنِأَبِى
بَكْرَةَ
عَنْ
أَبِيهِ - رضى
; الله
عنه - قَالَ
قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِصلى
اللهعليه
وسلم « أَلاَ
أُنَبِّئُكُ
05;ْبِأَكْبَرِ
الْكَبَائِر
16; » قُلْنَا
بَلَىيَا
رَسُولَ
اللَّهِ قَا
;لَ « الإِشْر
َاكُ
بِاللَّهِ،
وَعُقُوقُ
الْوَالِدَي
18;نِ »
وَكَانَ
مُتَّكِئًا
فَجَلَسَ
فَقَالَ « أَ
لاَوَقَوْلُ
الزُّورِ
وَشَهَادَةُ
الزُّورِ،
أَلاَ
وَقَوْلُ
الزُّورِ
وَشَهَادَةُ
الزُّورِ »
فَمَازَالَ
يَقُولُهَا
حَتَّى
قُلْتُلاَ
يَسْكُتُ “

Büyük günahların en büyüğünü size haber vereyim mi?” bu süzünü üç defa tekrar etti. Dinleyenler: ‘Evet, bildir, ey Allah'ın Rasûlü’, demeleri üzerine, Peygamber Efendimiz şüyle buyurdu: “Allah'a ortak koşmak, anne ve babaya karşı gelmek’, buyurdu. Sonra da yatmakta olduğu yerden doğrulup oturdu ve: ‘İyi dinleyin, bir de yalan süylemek ve yalan yere şahitlik yapmak” . Bu süzü durmadan tekrar ediyordu. Orada bulunanlar: -‘Keşke sükut buyursalar’, dediler” (buhariEdeb,6) Günümüzde toplum olarak hayatımıza baktığımızda yalan konuşmak, insanlar arasında çok rahat bir şekilde konuşulmaktadır. Hâlübuki Allah’a iman eden bir Müslüman, İman’ının gereği olarak günük hayatında asla yalan konuşmamalıdır. Şayet yalan konuşuyorsa bu durum İman’ının zayıflığından meydana gelmektedir. Ticari hayatta dürüst olmalıyız Müslüman’ın en temel vasıflarından biri olan doğruluk, alışveriş, ticaret gibi durumlarda daha fazla ünem kazanmaktadır. Dürüst davranmak ve doğruyu süylemek ticaret hayatının da en ünemli ilkesidir. Bu yüzden Hz. Peygamber, müminlerin ticaret yaparken yalandan sakınmalarını şüyle üğütlemiştir: “Eğer bir satıcı, doğru süyer ve gerekli açklamalarda bulunursa, alışverişi bereketlendirilir. Eğer yalan süyer ve kusurları gizlerse, alışverişinin bereketi yok olur.” (Nesai, Büyü, 4) Bu hadisten anlıyoruz ki, çok kazanmak kişinin malına bereket kazandırmaz. Önemli olan kimseye haksızlık yapmadan alınının teriyle kazanmaktır. Efendimiz (sav) bir gün Müslümanları ticaret yaparken gürünce, “Ey tacirler!” diye seslenmiş, oradakiler kendisine dikkat kesilince de ”Allah’ıtan korkmayan ve doğruluktan ayrılan tacirlerin kıyamet gününde haddi aşan günahkârlar olarak diriltileceğini bildirmiştir.(Tirmizi, Büyü,4) Bu gün, dünya milletlerinde doğru iş yapan, ürettiği malı kaliteli ve hatasız yapan fertler ve cemiyetlerin iktisadî yünden kalkındıkları, pazar bulmakta zorlanmadıkları, aranan marka ve firma oldukları açıktır. Etrafımızda bulunan sanatkârlara, firmalara baktığımızda bazılarının ne kadar yoğun olduklarını, bazılarının ise iş bulamadıklarını, ürettiği malı satamadıklarını görümekteyiz. İnsanları aldatan, kalitesiz, hatalı mal ve hizmet üreten kişi ve kuruluşların ancak bir defa satabileceklerini, bundan sonra insanları tekrar aldataamayacaklarını bilmeleri gerekir. İnsanları aldatıp haksız kazanç sağlayan kişi haram yediği gibi, ahirette de hak sahipleri kendisinden haklarını alacaklardır. Geçici dünya menfeati için yalan yere yemin etmemeliyiz Resûlullah (sav), müminleri alışveriş esnasında yalan yere yemin etmekten de üzellikle sakındırmıştır; عَنْ أَبِى ذَرٍّ عَنِ النَّبِىِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ « ثَلا َثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يَنْظُرُ

إِلَيهِمْ
وَلاَ
يُزَكِّيهِمْ
وَلَهُمْ
عَذَابٌ
أَلِيمٌ
الْمُسْبِلُ
وَالْمَنَّانُ
وَالْمُنَفِّقُ
سِلْعَتَهُ
بِالْحَلِفِ
الْكَاذِبِفِ
. Ebu zer (r.a.) rivayet edildiğine göre Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurmuştur;
kıyamet günü Allah (c.c.) ile konuşmayacak, onlara rahmet nazarıyla bakmayacak, onların yüzünü affetmede kendilerine yardımcı olmayacaktır. Onlar için elem verici bir azap vardır. Bunlar, kibir ve gururundan dolayı elbiselerini yerde sürükleyenler, yaptıkları iyiliği başa kakanlar ve yalan yere yeminlerle malını satmaya çalışan kimselerdir. (Muslim, iman, 171) buyurmuştur. Dinî malı dünyada kalır, bize ahirette faydası olmayacaktır. Bizler ebedi olan ahiret hayatımızı kazanmak için her daim dünyaüstü olmalı, asla yalan yere yemin etmemeliyiz. Aksi takdirde kıyamet günü Rabbiniz sizi hesaba tabi tuttuğunda size rahmet ve merhamet etmeyecektir. Mâin yalancı olamaz Peygamber efendimiz bir mâinmin yalancı olamayacağını bildirmektedir.

عنصفوانبنسلَيْمٍرَضِيَاللّهُعَنْهقالقُلْنَايَارَسُولَاللّهِأيَكُونُالْمُؤْمِنُجَباناًقَالَنَعَمْقُلْنَاأفَيَكُونُبَخِيً؟قَالَنَعَمْقُلْنَاأفَيَكُونُكَذّاباً؟قَاللالا

[illegible]

الصَّامِتِ
أَنَّ
النَّبِيَّ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
قَالَ
اضْمَنُوا
لِيسِتًّا
مِنْ
أَنْفُسِكُمْ
أَضْمَنْ
لَكُمْ
الْجَنَّةَ
اصْدُقُوا
إِذَا
حَدَّثْتُمْ
وَأَوْفُوا
إِذَا
وَعَدْتُمْ
وَأَدُّوا
إِذَا
اؤْتُمِنْتُمْ
وَاحْفَظُوا
فُرُوجَكُمْ
وَغُضُّوا
أَبْصَارَكُمْ
05;ْ “Bana kendi adınıza altı şeyin güvencesini verin, ben de size cennetin
güvencesini vereyim: Konuştuğunuzda doğru söyleyin, söz verdiğinizde
sözünüzü tutun, size (bir şey) emanet edildiğinde ona riayet edin, iffetinizi
koruyun, gözlerinizi (bakılması yasak olandan) sakının ve ellerinizi (haramdan)
çekin.” (İbn Hanbel, V, 323) Üç durumda yalan konuşmaya izin
verilmiştir İslâm dini, söz ve davranışlarda doğruluğu esas almakla birlikte, zarurî
birtakım durumlarda yalan söylenmesine izin vermiştir. İnsanların arasını düzeltmek
gibi, İslam’ın öngördüğü hayırlı bir amaca sadece yalanla
ulaşılabilirse bu gibi durumlarda yalan caiz sayılmaktadır. Allah Resû&iuuml;
(s.a.v.) yalnızca üç durumda yalana izin vermiş, bunlar; kişinin yuvasının huzurunu
düşünerek eşini memnun etmesi için, küs olan insanları barıştırmak
için ve savaşta ordu menfaati için yalan söylenebileceğini haber vermiştir.
(Tirmizi, Birr,58) Üç durum haricinde Müslüman bir kimsenin
kesinlikle yalan söylemekten kaçınmalıdır. Müslüman özü
sözü, içi dışı bir olandır Bir Müslümanın kalbi ve dili uyum
içerisinde olmalı, kalbi başka dili başkaya olmamalıdır. Bu iki organ istikamet
üzere olmadan iman da istikamet üzere olamayacağını Peygamber efendimiz
hadislerinde bizlere bildirmektedir.

لَايَسْتَقِ

10;#1605;#1615; #1573;#1616;#1610;#1605;#1614;#1575;#1606;#1615;
#1593;#1614;#1576;#1618;#1583;#1613;
#1581;#1614;#1578;#1617;#1614;#1609;
#1610;#1614;#1587;#1618;#1578;#1614;#1602;#1616;#1610;#1605;#1614;
#1602;#1614;#1604;#1618;#1576;#1615;#1607;#1615;
#1608;#1614;#1604;#1614;#1575;
#1610;#1614;#1587;#1618;#1578;#1614;#1602;#1616;#1610;#1605;#1615;
#1602;#1614;#1604;#1618;#1576;#1615;#1607;#1615;
#1581;#1614;#1578;#1617;#1614;#1609;
#1610;#1614;#1587;#1618;#1578;#1614;#1602;#1616;#1605;#1614;
#1604;#1616;#1587;#1614;#1575;#1606;#1615;#1607;#1615; "Kişinin, kalbi doğru
olmadıkça imanı doğru olmaz. Dili doğruları söylemedikçe Kalbi doğru
olmaz. (Ahmed b. Hanbel, Müsned III, 198.) buyurmuştur. Ahlaki nitelikleri ve huyları
düzgün olmayan kişinin manevi dünyasında gelişmesi, davranışlarının
güzelleşmesi mümkün değildir. Mü'min, kin, nefret, düşmanlık,
haset, iftira, yalan yere şahitlik, yalan konuşmak vb. islam ahlakı ile bağdaşmayan davranışlardan
sakınmalıdır. Kişinin imanının kuvvetli olup olmaması günlük hayatında yaptığı
davranışlardan belli olur. Mü'min inancında, ibadetlerinde, niyetlerinde,
sözlerinde, dostluk ve arkadaşlık ilişkilerinde, sosyal hayatında,
dürüstlüğü ilke edinip hayatına tatbik etmeli ve etrafındaki insanlara iyi bir
örnek olmalıdır. Mü'min doğru sözlü olandır Yüce Rabbimiz
iman edenlere hitaben şöyle buyurmaktadır; #1610;#1614;#1575;
#1571;#1614;#1610;#1615;#1617;#1607;#1614;#1575;
#1575;#1604;#1614;#1617;#1584;#1616;#1610;#1606;#1614;
#1570;#1605;#1614;#1606;#1615;#1608;#1575;
#1575;#1578;#1614;#1617;#1602;#1615;#1608;#1575;
#1575;#1604;#1604;#1614;#1617;#1607;#1614;
#1608;#1614;#1602;#1615;#1608;#1604;#1615;#1608;#1575;
#1602;#1614;#1608;#1618;#1604;#1575;#1611;
#1587;#1614;#1583;#1616;#1610;#1583;#1575;#1611;.
#1610;#1615;#1589;#1618;#1604;#1616;#1581;#1618;
#1604;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;
#1571;#1614;#1593;#1618;#1605;#1614;#1575;#1604;#1614;#1603;#1615;#16
05;#1618; #1608;#1614;#1610;#1614;#1594;#1618;#1601;#1616;#1585;#1618;
#1604;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;
#1584;#1615;#1606;#1615;#1608;#1576;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;
#1608;#1614;#1605;#1614;#1606; #1610;#1615;#1591;#1616;#1593;#1618;
#1575;#1604;#1604;#1614;#1617;#1607;#1614;
#1608;#1614;#1585;#1614;#1587;#1615;#1608;#1604;#1614;#1607;#1615;
 #1601;#1614;#1602;#1614;#1583;#1618;
#1601;#1614;#1575;#1586;#1614;
#1601;#1614;#1608;#1618;#1586;#1575;#1611;
#1593;#1614;#1592;#1616;#1610;#1605;#1575;#1611;: “Allah'a karşı
gelmekten sakının ve doğru söz söyleyin ki, Allah sizin işlerinizi düzeltsin ve
günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve Rasûlüne itaat ederse, muhakkak
büyük bir başarıya ulaşmıştır" (Ahzab 70-71) buyurulmaktadır. Bu ayet-i
kerîme, açık bir şekilde Müslümana, doğru sözlü,
özü sözü bir olmasını emretmektedir.. Rabbimiz doğru söyleyin ki,

Allah sizin işlerinizi düzeltsin, yoluna koysun, işleriniz yolunda gitsin buyurmaktadır. İmanı kuvvetli olan bir mümin yalan konuşmaz, konuştuğu yalanların hesabını ahirette vereceğini bilir. Kişinin bazı durumlarda doğruyu söylemesi ¸eşitli sorunlarla karşılaşmasına neden olabilir. Böyle zamanlarda doğruyu söylemek zor olmakla birlikte, nihayetinde yalana başvurmadan dürüst davranan kişi kazan¸lı ¸ıkar. Mesela, Tebük Seferine hi¸bir mazereti olmaksızın katılmayan, fakat münafıkların yaptığı gibi Resûlullaha (s.a.s) ¸eşitli yalan söyleyip bahane uydurmayan Kâ"b b. Mâlik, Mürâre b. Rabîa ve Hilâl b. Ümeyye adındaki ü¸ se¸kin sahâbî dürüslükleri ve pişkanlıklarının karşılında affa mazhar olmuşlardır. (Müslim, Tevbe, 53.) Bu ü¸ sahabede güzel bir örneklik vardır. Nitekim kültürümüzde doğruluk ¸ok değer görmüş, kelam-ı kibar veya atasözlerinde yer almıştır. “Doğrunun yardımcısı Allah’tır. Doğru duvar yıkılmaz. Müstakim ol, Hz. Allah utandırmaz seni.” Maalesef kültürümüzde insanları yalana sevk etmek i¸in uydurulmuş yanlış bir söz dolaşmaktadır. Bu söz “Doğru söyleyen dokuz köyden kovarlar.” sözüdür. Hâlbuki Peygamber efendimiz Mümin’in asla yalan konuşmaması gerektiğine vurgu yapmıştır. ¢ أب  دردءيرسول  له هل يكذب  مؤمن ؟ قلله ولب يوم  آخر من إذحدث كذب Ebu derda (r.a.) Peygamber efendimize; “Mümin yalan söyleyler mi?” sorusuna ise şu cevabı vermiştir: “Konuştuğu zaman yalan söyleyen kimse, Allah'a ve âhiret gününe (tam mânâsıyla) inanmamıştır.” (Mütâel-Hindî, Kenzü'l-ummâl, III, 874.) Müslüman bilir ki dürüstlük ve doğru sözlü olmak, imani bir meseledir, ona yakışan her türlü yalan ve sahtecilik uzak durmaktır. SONU¸; Doğruluk, sağlam bir inancın en önemli yansımasıdır, dünya ve hem de ahiret i¸in vazge¸ilmez iki ilkedir. Niyeti ve inancı bozuk insanın sözleri ve işleri de bozuk olur. Bu sebeple insan önce doğru bir inanca sahip olmalı, sonra bu inancını söz ve davranışlarına yansıtmalıdır. Bu özellikleri bünyesinde barındıran bir Müslüman dünyada ve âhirette razı olunan bir kul hâline gelecek ve ebedî mutluluğu yakalayacaktır. Bununla birlikte, nasıl yalan bütün kötülüklerin temeliyse, doğruluk ve dürüstlük de insan vicdanını huzura kavuşturan, ruh dünyasını aydınlatan ve geliştiren her türlü iyilik ve güzelliklerin temelidir. Doğruluk muhafaza edildiği müdde¸e insan Allah’ın rızasına, mükâfat olarak cennete kavuşur. Yalan, ise insanları birbirine düşürür, toplumda güven duygusunu yok eder, dostlukları yıkar, düşmanlık tohumları eker. Yalan er ge¸ ortaya ¸ıkacağından, yalancılar, kendilerine güvenilemeyen, saygı duyulmayan ve sevilmeyen insanlar durumuna düşerler. Kısaca yalan, insanı dünyada da ahirette de felâkete sürükler.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)